

muistio

AIKA: maanantai 7.5.2012 klo 13–15.45

PAIKKA: Ruutikellarintie 4, Silveria, Vöyri-kabinetti 1 krs, Vaasa

Osallistujat:

Erkki Penttinen
Hilkka Sundqvist
Pirjo Wadén
Peter Granholm
Hannu Happonen
Alice Backström
Johanna Yli-Viitala
Inge-Brit Barkholt
Inger Bjön
Tarja Paikkala
Katja Kurunsaari
Varpu Rajaniemi
Seija Ollila
NVC (jäsentä ei nimetty)
Maritta Vuorenmaa
Raimo Koivisto
Tony Pellfolk
Arto Rautajoki
Tuula Mulju siht.

Henkilökohtainen varajäsen:

Matti Paloneva
Teemu Paavola
Yvonne Holming

Merja Latvala
Esko Kuoppala
Maija Nyystilä

Gunilla Jusslin
Virpi Hagström

Ulla Isosaari
Susanne Jungerstam

ASIAT:

- 1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijat
- 2§ Esityslistan hyväksyminen
- 3§ Pöytäkirjojen tarkistaminen
- 4§ Tiedotusasiat
- 5§ Kaste-ohjelman eteneminen
- 6§ Sosiaalityön kehittäminen
- 7§ Sosiaalialan johtamiseen liittyvä selvitys
- 8§ Muut asiat
- 9§ Seuraavat kokousajat
- 10§ Kokouksen päättäminen

1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Läsnäolijoiden osalta todetaan seuraavat muutokset ohjausryhmän jäsenistössä:
Vshp:n perusterveydenhuollon yksikkö: Liisa Hiltusen tilalle Inge-Brit Barkholt.

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat ja Vshp:n uusi edustaja ohjausryhmässä.

2§ Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Esityslista hyväksyttiin.

3§ Edellisten kokousten pöytäkirjojen tarkistaminen

Päätös: Hyväksyttiin kahden edellisen kokouksen muistiot.

4§ Tiedotusasiat

- Täydennyskoulutus monikulttuurisuuteen alkaa syksyllä 2012, Åbo Akademi
- Sosiaalihuoltolain valmistelun tilanne
- Kuulumiset SONet BOTNIA:n johtoryhmän kehittämispäivästä 3.5. Kokkolasta

Asian käsittely: Monikulttuurisuus- täydennyskoulutuksen tiedotteeseen toivottiin lisättävän ÅA:n lisäksi suunnittelusta vastanneet organisaatiot SONet BOTNIA ja THL:n Vaasan alueyksikkö yhteistyössä Pohjanmaan referenssir ryhmän kanssa.

Arto Rautajoki esitteli uuden sosiaalihuoltolain sisältöä tässä vaiheessa. Hänen PP-esityksensä on muistion liitteenä. Esitys jätetään juhannukseen mennessä ja varsinaisen lain on suunniteltu tulevan voimaan 2015. Pääpiirteet keskustelusta:

- SHL-esityksessä asiakaslähtöisyys nostetaan voimakkaasti osallisuuden määrittelyn kautta. Kysymyksenä on, pitäisikö sen näkyä vielä vahvemmin luodessaan oikeuksia, kuten vammaispalvelulaissa on.
- Uuden lain tuoma muutos on suuri ja on huomioitava, mihin kontekstiin se nyt rakennetaan. Sote-järjestämislain aikataulu ei ole vielä tiedossa. Palvelurakennemuutoksessa tehdään pohja mm. alueellisille toiminnoille ja kehittämiselle ml. osaamiskeskukset. Nykyisen luonnoksen kehittämistä koskevaan mainitaan ”alueellisesta toimijasta” tehtäneiden tarvittaessa lain perustelu- muistioon sosiaalialan osalta siltä varalta, että järjestämislaki viivästyy ja asiaa ei SHL esitykseen saada tarkennetuksi terveydenhuoltolakia vastaavalle tasolle.
- Vanhahtava sosiaalityön määrittelytapa on haluttu lakiehdotuksessa uudistaa. Tämänhetkisessä versiossa on ristiriitaa sosiaalialan työn ja sosiaalityön määrittelytavassa. On huoli sosiaalityöntekijän tekemästä sosiaalityöstä. Esim. tästä on se, että kunnissa pätevien sosiaalityöntekijöiden puuttuessa pätevyystasoa lasketaan työntekijäpulan poistamiseksi. Työntekijäpulaan olisi löydyttävä muu vastaus kuin sosiaalityön pätevyystasosta tinkiminen, ja että uusi laki antaisi siihen mahdollisuuden epäselvällä käsitteistöllään sosiaalityöstä. Voiko tämä viedä siihen, että sosiaalityö on jälkikäteen turvattava erityissäännöksin.
- Julkisuus-kohdasta ja sen perusteista lakivalmistelussa keskusteltu

- Tehtävät lisääntyvät, kuntien valvontavelvollisuudenkin laajetessa, mutta henkilöstömitoitusta puuttuu.
- Viivytyksettä ja muut määräaika-tyyppiset määritelmät - selviä vai epäselviä?
- Lakisisältöjen suhde johtamiseen?: vastuiden kautta esille nousee laissa työntekijätaso sekä ylin johto

SONet BOTNIAn johtoryhmän kehittämispäivän kuulumiset eivät olleet esillä.

Päätös: Merkitään tiedoksi

5§ Kaste-ohjelman (2012–2015) eteneminen

Väli-Suomen Kaste-koordinaattori Leena-Kaisa Nikkarinen on tiedottanut seuraavaa:

- Hankkeiden hakuaika on siirretty tällä 1. hakukierroksella vuoden loppuun, eli 31.12.2012
- Hallitus on leikannut valtionavustusbudjettia 70 miljoonasta 58 miljoonaan, eli avustuksiin varataan vuosittain noin 15 miljoonaa euroa
- Tämän vuoksi uudet hankehakemukset jaetaan kahteen koriin: Isolle hankkeelle valtionavustus on enintään 1,5 miljoonaa euroa, eli valmisteltavan hankkeen kokonaisbudjetti on enintään 2 miljoonaa euroa. Pienelle hankkeelle valtionavustus on 500 000 -700 000 euroa, eli valmisteltavan hankkeen kokonaisbudjetti on alle miljoona euroa.
- Jotta valtionavustus riittäisi alueille tasapuolisesti, alueille voidaan valmistella yksi iso hanke/vuosi ja 1-3 pientä hanketta/vuosi (esim. yksi 2 milj. hanke ja pari pienempää hanketta)
- Alueelliset johtoryhmät koordinoivat hankevalmistelua, ja Kasteen lisäksi kannattaa hyödyntää myös muita rahoituskanavia
- Näistä uusista ministeriön raameista seuraa, että vaikka tähän asti Väli-Suomessa on tehty hienoa kehittämistyötä laajalla hankekirjolla, meidän on keskityttävä uusiin kohteisiin. Hankkeille ei saada enää III-osia, vaan nyt kehittämistyötä on suunnattava ja aikataulutettava niin, että rakennetaan vuosittain yksi iso Kaste-hanke tukemaan, vahvistamaan ja juurruttamaan jo tehtyä kehittämistyötä.
- Lahden työkokouksessa 10.–11.5. Väli-Suomen alueellisen johtoryhmän työstämänä toimenpidesuunnitelma. Koko Kaste-ohjelman toimenpidesuunnitelma valmistunee kesän aikana.

Pohjanmaan nykyisistä hankkeista Syrjäytyneestä osalliseksi sosiaalityön keinoin – hanke (aikuis-sosiaalityö) tarvitsee jatkorahoitusta 10/2013->, samoin PerheKaste- hankkeen uusi eroauttamistyön osio samaan aikaan. Jälkimmäisen vertaisryhmätoimintaan voitaneen hakea rahoitusta myös muista lähteistä. Valmisteilla on myös sähköisen hyvinvointikertomuksen käyttöönottoa tukeva hankeaihiot tämän vuoden hakuun.

Valmisteilla koko Väli-Suomessa on ns. Lastenasiantalo. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on, että Väli-Suomessa tarjotaan sekä seksuaalisesti hyväksikäytetyille että pahoinpidellyille lapsille ja heidän perheilleen lapsilähtöistä, kokonaisvaltaista turvaa ja tukea samalla kun toteutuu lapsilähtöinen rikos- ja oikeusprosessi. Lasten kaltoin kohteluun puuttumisen toimintamallin juurtumista on tarkoitus tukea ja hankkeen aikana. Lastenasiantalotoimintaa tehdään tunnetuksi kouluttamalla ja tarjoamalla konsultaatiota. Tarkoitus on ensimmäisessä vaiheessa pilotoida Lastenasiantaloa Pirkanmaalla ja kytkeä muut kunnat Väli-Suomen alueella mukaan erityisesti tukemalla alueellisten toimintamallien juurtumista ja tarjoamalla koulutusta.

Osallisuuden teeman työstäminen Pohjanmaan Kaste-hankkeiden ja sosiaalialan osaamiskeskusten (FSKC ja SB) yhteistyönä alkaen 9.5. Vaasassa. Usean hankkeen tavoitteena on osallisuuden vahvistaminen. Työskentely käynnistyy hankkeiden työntekijöiden kanssa ja sitä voidaan laajentaa tarpeiden mukaan. Tavoitteena on toimivien toimintatapojen aikaansaaminen kuntien

Esitys: Ohjausryhmän mahdolliset kannanotot voidaan vielä lisätä Pohjanmaan painopisteisiin ja Väli-Suomen toimenpidesuunnitelmaan. Kannanottoja toimenpidesuunnitelmaan täydennetään tarvittaessa kokouksen seuraavien pykälien keskustelussa. Ohjausryhmä keskustelee osallisuuden kehittämisen tarpeista huomioitavaksi hankkeiden työskentelyssä.

Asian käsittely: Keskustelussa Puntaroitiin osallisuuden tärkeyttä. Kaste-ohjelmissa osallisuus on ollut alusta saakka. Mitä asiassa on saatu aikaan? Nyt palvelurakennemuutosten tullessa voimakkaammin esille ja ajankohtaiseksi, pelättiin osallisuus-näkökulman jäävän sen jalkoihin.

Ohjausryhmä ehdotti osallisuus-teeman viemistä SOS-hankkeen koko prosessissa määrätietoisesti. Osallisuuden toteuttamisessa toivottiin sähköisten mahdollisuuksien mukaan ottamista ja asiakaspalutteen kehittämistä. Kokemusasiantuntijoiden käyttöä ja kokemuksia siitä pidettiin myös hyvänä ja jalkautettavana toimintatapana. SOS-hankkeen jatko-osaa ehdotettiin valtakunnalliseksi hankkeeksi niin, että siinä pilotoitaisiin uutta sosiaalihuoltolakia, kuten Ikälain kohdalla on menetelty Ikäkaste-hankkeessa. Aikuisssosiaalityö on solmukohta, jossa monet ”perusasiat” kohdataan. Siellä on myös epäpäteviä sosiaalityöntekijöitä, koska tehtävissä ei ole sääntelyä kuten esim. lastensuojelussa on. Aikuisssosiaalityössä kuitenkin käsitellään osa nyky-yhteiskunnan vaikeimmista sosiaalisista ongelmista ja ehkä keskimääräistä alhaisemmalla sosiaalityön pätevyydellä.

Päätös: Välitetään ohjausryhmän ehdotukset tiedoksi ja huomioitavaksi hankkeessa ja syksyn hankevalmisteluissa Väli-Suomessa.

6§ Sosiaalityön kehittäminen

Sosiaalityön kehittämiseksi Pohjanmaalla on suunnitteilla useita toimenpiteitä ja jo käynnissä olevia toimia. Sosiaalityön kehittäminen näyttää nousevan aiheeksi myös Väli-Suomen Kaste-toimenpidesuunnitelmassa. Tavoitteena on sosiaalityöntekijätilanteen helpottaminen ja sosiaalityön sisällöllinen kehittäminen sekä kehittämisen turvaaminen.

Pohjanmaan näkökulmasta sosiaalityön kehittäminen näyttää seuraavalta:

- Selvitys sosiaalityöntekijätilanteesta pohjalaismaakunnissa osana valtakunnaallista sosiaalialan osaamiskeskusten tekemää selvitystä
- Pohjanmaan kansanedustajatapaaminen helmikuussa (EP)
- Sosiaalityön koulutuksen järjestäminen ja kehittäminen Pohjanmaalla (sopimukset 31.5.2014 saakka yliopistokeskus Chydenius ja Social och kommunalhögskolanin maisterikoulutusohjelma vuoden 2013 loppuun).
- Sosiaalityön koulutuksen ja kehittämisen työryhmä, jonka on asettanut Jyväskylän yliopisto (EP)
- Opetusklubin valmistelun tilanne (EP&TM)
- SOS-hankkeen käynnistyminen ja jatkohankkeen tarve
- Perhekaste-hankkeessa juurruttamisvaihe ja painopiste on monialaisessa, ennaltaehkäisevässä työssä sekä erityis- ja peruspalvelujen yhteistyössä
- Tutkimus/kehittämisaihe sosiaali- ja terveysalan henkilöstön turvaamisesta Pohjanmaalla: kohderyhmänä sosiaalityöntekijät

- Tietotuotannon ylimaakunnallinen kehittäjäryhmä: tavoitteena on laatia suunnitelma kehittämisen maakunnallisista painopisteistä, toteutuksen aikataulutusta, pohjalaismaakuntien yhteistyöstä sekä laatia pidemmällä aikavälillä tutkimusohjelman laadinta.
- Rakenteellisen sosiaalityön näkökulma asiaan

Esitys: Ohjausryhmä keskustelelee sosiaalityön kehittämisen näkökulmista, vaikuttamisesta ja toimenpiteistä.

Asian käsittely:

Erkki Penttinen kertoi Pohjanmaan kansanedustajatapaamisessa keskustellusta sosiaalityöntekijätilanteesta ja koulutusta koskevista suunnitelmista Pohjanmaalla (PP-esitys liitteenä). Kun sosiaalityötä nykyisin arvostellaan, on tiedettävä myös, ketkä sitä tekevät. Mikäli sosiaalityöntekijöistä on merkittävä osa epäpäteviä, sillä on vaikutusta. Tältä kannalta katsottuna myös sosiaalityöntekijöiden tietojen päivittäminen ja täydennyskoulutus ovat tärkeitä, jotta sosiaalityöntekijöiden osaaminen on ajantasaista.

Sosiaalityön koulutuksen järjestäminen ja jatkuminen Pohjanmaalla ja sen vakiinnuttamisen mallia haetaan vuoden 2012 loppuun mennessä. Mikä olisi sosiaalityön opetuksen kiinnittymiskohta Pohjanmaalla ja onko VY:n mahdollista liittyä tähän toteutukseen? Parhaillaan neuvotellaan siitä, että sosiaalityön opintoja olisi mahdollista tarjota ammattikorkeakoulujemme vapaavalinnaisiin aineisiin. Myös opetusklänikka-hankkeeseen liittyy ja se tukee sosiaalityön opintojen toteuttamista Pohjanmaalla. Sosiaalialan osaamiskeskukset tarvitaan mukaan sosiaalityön koulutuksen kehittämisen ja totuttamiseen edellytysten luomiseksi.

Keskustelu sosiaalityön tutkimusaihiosta keskittyi työssä jaksamiseen, kuormitukseen ja johtamiseen. Onko sosiaalityö tehtävänä mahdollista toteuttaa nykypuitteissaan? Onko työntekijöillä tuki-verkko ympärillä ja mahdollisuus työnohjaukseen tai mentorointiin.

Sosiaalityön suhdetta hyvinvointikertomukseen mietittiin. Tarvitaanko myös sosiaalityöntekijöitä tiedon tulkitsijoiksi? Sosiaalisen raportoinnin kehittäminen asiakastyön pinnasta nousi tässä yhteydessä esille

Päätös: Ohjausryhmä esitti mentoroinnin tai konsultaation liittämistä joihin seuraavaksi valmisteilla olevista Kaste-hankkeista. Konsultaatiolla tarkoitetaan myös kunnan sisäistä sosiaalityön tai esim psykologin konsultaatiota (neuvola, päivähoito jne.)

7§ Johtamista koskeva selvitys

SONet BOTNIAssa työskentelee johtamisen harjoittelijana 13.2.–30.6.2012 välisenä aikana Emmi Kangasniemi. Hänen yhtenä tehtävänä on sosiaali- ja terveydenhuollon johtamiseen ja sen kehittämiseen liittyvä selvitys. Selvitys on katsaus johtamisen kehittämisen tilanteesta ja sitä tullaan käyttämään pohjana johtamisen kehittämiseksi.

Johtamisen kehittäminen selvitys

1. Mitä johtamisesta ja sen kehittamisestä sanotaan seuraavissa asiakirjoissa

- Valtakunnan taso: Kaste, TTL, THL, Kuntaliitto
- Alueellinen taso: Kuntaliitto, SONet Botnia, Maakuntaohjelmat, Kunnat yhteistoiminta-alueittain (hyvinvointistrategiat, strategiat)

Halutaanko jotain muita tahoja? tai vaihtoehtoisesti ottaa pois jotain?

2. Johtamiseen vaikuttavat toimintaympäristön haasteet

- Kuntauudistus
- Ikäkehitys
- hyvinvointivaltion murros ja globalisaatio
- palvelujärjestelmä
- osallisuus

Muita toimintaympäristön haasteita?

3. Johtamistavat

- Eettinen johtaminen
- Verkostojohtaminen
- Tietojohtaminen
- Muutosjohtaminen

Mikä on tarve, mitä johtamisesta haluttaisiin tietää/ tarkentaa vielä lisää?

Mikä on johtamisessa ajankohtaista, esim. johtamistavat & perinteet?

Esitys: Ohjausryhmän kannanotto johtamisraportin sisältöihin.

Asian käsittely:

Päätös: Aihe siirtyi tuleviin kokouksiin.

8§ Muut asiat

Muita asioita ei ollut

9§ Seuraavat kokousajat

Seuraava ohjausryhmän kokous ma 24.9. klo 13–15.30.

10§ Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.45.